

Sak 19/2022

REGULERING AV FISKET ETTER HESTMAKRELL I 2023

Ny forskrift om fiskeritillatelser og kvotefaktorer har vært på høring i 2022, og er til behandling i Nærings- og fiskeridepartementet. Forslaget til regulering av fisket i 2023 er basert på gjeldende regelverk.

1. SAMMENDRAG

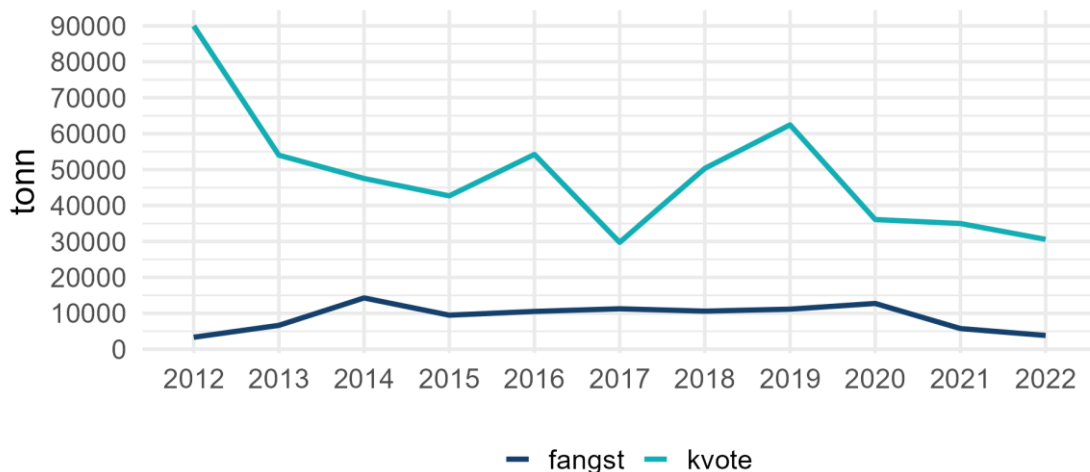
På bakgrunn av rådgivningen fra ICES, foreslår Fiskeridirektøren at det ikke fastsettes en norsk hestmakrellkvote i 2023. Det foreslås at det fastsettes et generelt forbud mot direktefiske etter hestmakrell i 2023. Det foreslås at hestmakrell kan tas som bifangst i fisket etter andre arter.

2. REGULERING AV FISKET ETTER HESTMAKRELL I 2022

Fiskeri- og kystdepartementet fastsatte i 2009 for første gang en forskrift om regulering av fiske etter hestmakrell. Frem til 2009 var hestmakrell regulert med tekniske reguleringer og områdekvoter i andre lands soner.

Fisket etter hestmakrell i 2022 er regulert som et fritt fiske innenfor en totalkvote på 30 584 tonn. Kvoten kan fiskes i Norges territorialfarvann, økonomisk sone, fiskerisonen ved Jan Mayen, fiskevernsonen ved Svalbard og i internasjonalt farvann. Per 6. oktober 2022 har norske fartøy totalt fisket 3 697 tonn hestmakrell innværende år. Fiske har foregått i norsk økonomisk sone. Figur 1 viser norsk kvote og fangst av hestmakrell i norsk økonomisk sone i perioden 2012-2022.

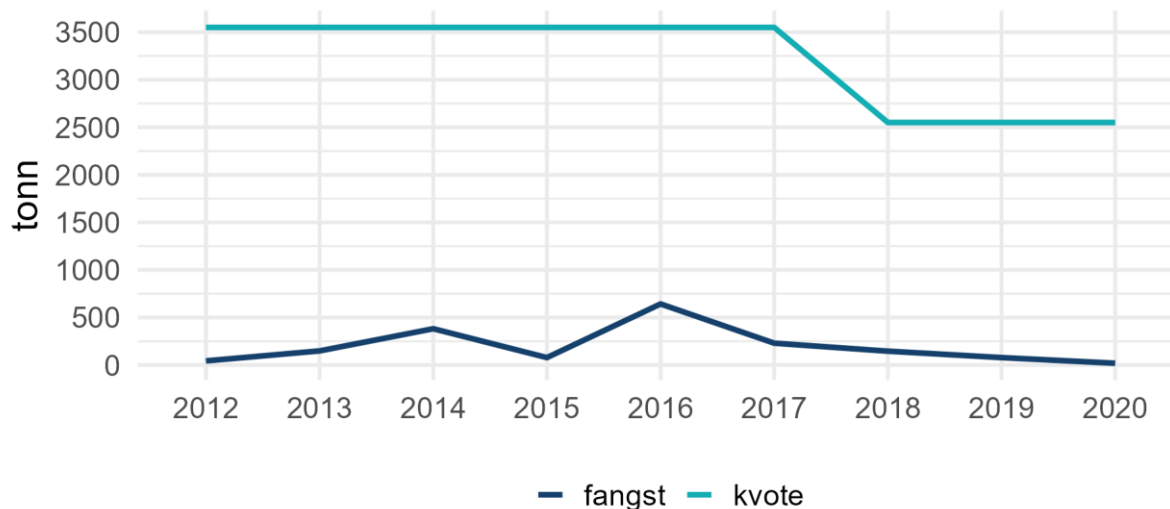
Figur 1: Kvote og fangst av hestmakrell i norsk økonomisk sone¹ i perioden 2012-2022

Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 2022-10-07

Til forskjell fra tidligere år hadde Norge ikke adgang til å fiske hestmakrell i andre lands soner i 2021. Dette er også situasjonen i 2022. I perioden 2018-2020 hadde norske fartøyer en årlig kvote på 2 550 tonn hestmakrell i EU-sonen i ICES statistikkområde 4. Figur 2 viser kvote og fangst av hestmakrell i EU-sonen i perioden 2012-2020.

Figur 2: Norsk kvote og fangst av hestmakrell i EU-sonen i perioden 2012-2020

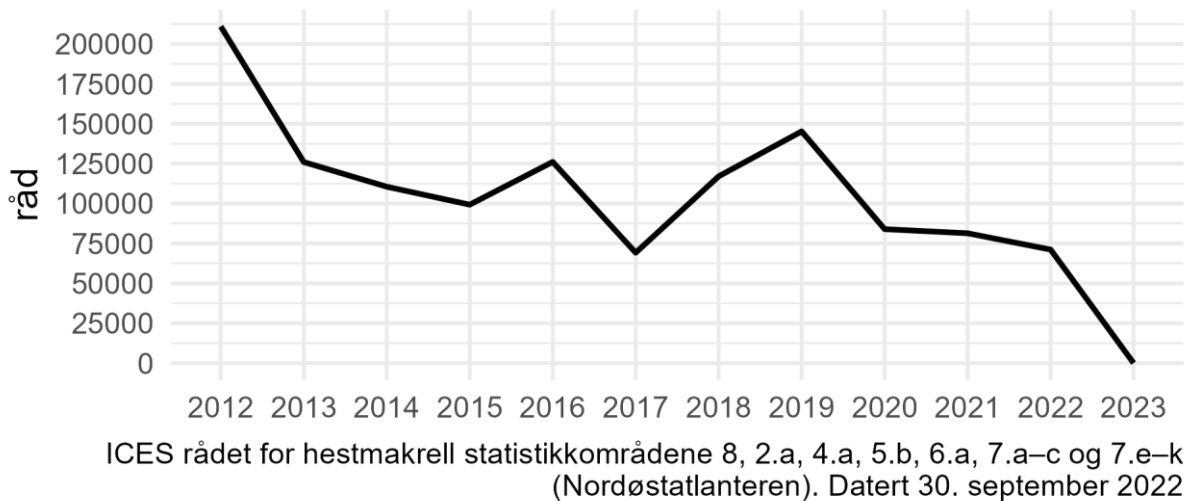
Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 2022-10-07

¹ Kvote i Norges territorialfarvann, økonomisk sone, fiskerisone ved Jan Mayen, fiskevernsonen ved Svalbard og i internasjonalt vann.

3. BESTANDSSITUASJONEN FOR HESTMAKRELL

Den vestlige hestmakrellbestanden er en fellesbestand mellom Norge, EU og Storbritannia, men det er ingen felles forvaltning av bestanden. ICES gir råd for 2023 basert på MSY-tilnærming. ICES anbefaler at fangstene av hestmakrell i 2023 bør være lik 0. Til sammenligning var rådet for 2022 på 71 138 tonn. Hovedårsaken til nedgangen i rådet er at gytebestanden i biomasse er revidert ned fra tidligere års estimater, noe som gjør at gytebestanden nå er estimert til å holde seg under kritisk nivå gjennom hele 2023. Dette er beregnet å være tilfellet uavhengig av hvor mye hestmakrell som fiskes i løpet av 2023. Gytebestanden må holdes over et kritisk nivå for at ikke kapasiteten for reproduksjon skal gå nedover². Figur 3 viser oversikt over ICES-rådene for perioden 2012-2023.

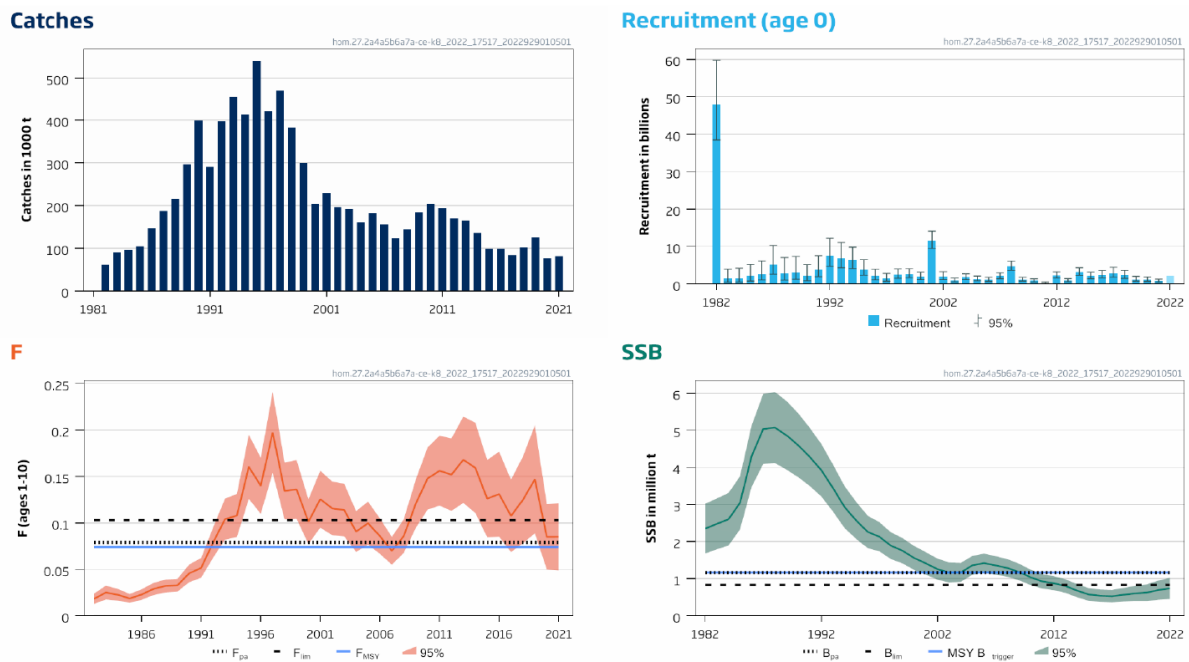
Figur 3: ICES råd for perioden 2012-2023

Figur 4 gir en oversikt over utviklingen i landinger (øverst til venstre), rekruttering (øverst til høyre), fiskedødelighet (nederst til venstre) og gytebestand (nederst til høyre). Oversikten er hentet fra ICES-rapporten av 30. september 2022.

² Se definisjon av “B_{lim}” for ytterligere informasjon: [ICES fisheries management reference points for category 1 and 2 stocks](#)

Figur 4: Oversikt over landinger, rekruttering, fiskedødelighet og gytebestand

Kilde: Figur 1 i ICES rådet for hestmakrell statistikkområdene 8, 2.a, 4.a, 5.b, 6.a, 7.a-c og 7.e-k (Nordøstatlanteren) datert 30. september 2022

For ytterligere informasjon om rådet se ICES³ eller Havforskningsinstituttets⁴ hjemmesider.

4. KYSTNÆRT HESTMAKRELLFISKE

4.1 Informasjon fra Havforskningsinstituttet

Havforskningsinstituttet samlet i 2020 inn fangstprøver av hestmakrell og det har blitt arbeidet med å utvikle en genetisk metode for å skille fangstene (vestlig hestmakrell og fjordhestmakrell). Det har også blitt utført genetiske analyser for å sammenligne genetikken mellom vestlig hestmakrell og hestmakrell som er fanget i norske fjorder og langs kysten. De foreløpige genetikresultatene utført i 2021 viser at hestmakrell i kyst- og fjordområdene ikke er forskjellige fra vestlig hestmakrell. Havforskningsinstituttet vurderer det slik at hestmakrell som er fanget i norske kyst- og fjordområder dermed ikke tilhører en egen bestand/populasjon. Samtidig vurderer Havforskningsinstituttet det slik at flere genetiske prøver basert på et større datamateriale er nødvendig for å bekrefte disse resultatene.

³ [Horse mackerel \(Trachurus trachurus\) in Subarea 8 and divisions 2.a, 4.a, 5.b, 6.a, 7.a-c, and 7.e-k \(Northeast Atlantic\) \(figshare.com\)](https://www.figshare.com)

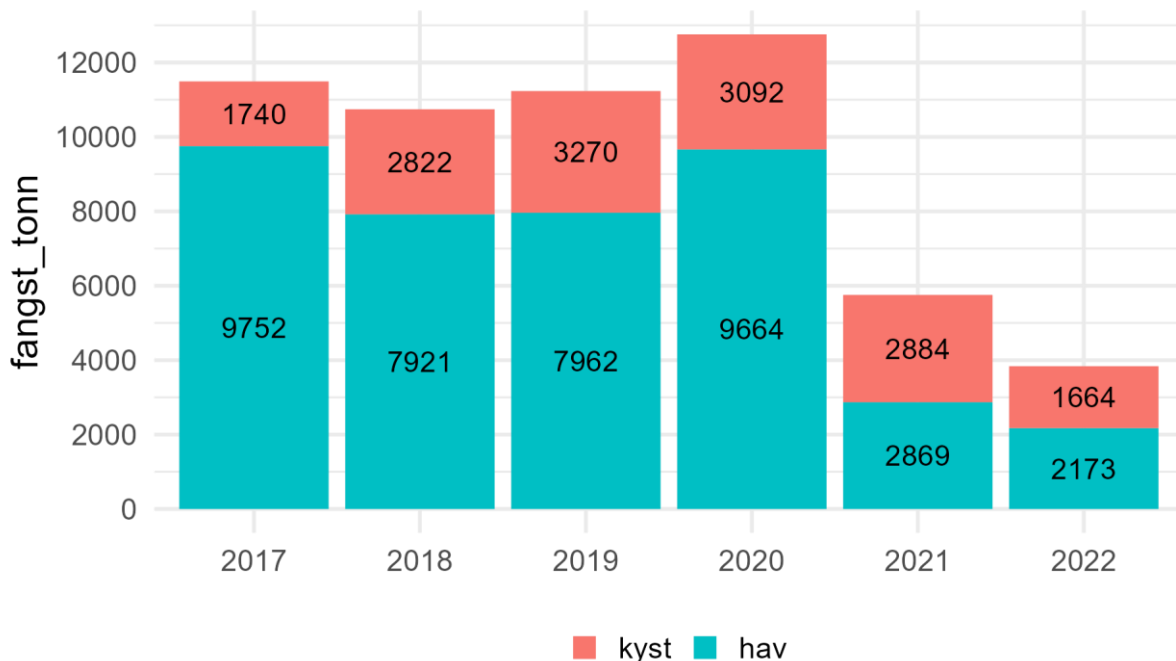
⁴ [Vestlig hestmakrell | Havforskningsinstituttet \(hi.no\)](https://www.havforskningsinstituttet.no)

4.2 Informasjon basert på landingene

I det videre fremgår en beskrivelse av hestmakrellfisket av norske fartøy basert på informasjon fra Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister. Det skiller mellom hvorvidt fangsten er tatt innenfor (kyst) og utenfor (hav) tolvmilsgrensen. Tidsperioden vi har sett på er i hovedsak 2017-2021, med supplerte tall for 2022. Hovedvekten av resonnementene er basert på perioden 2017-2021.

Hovedvekten av hestmakrellfisket av norske fartøy i perioden 2017-2021 er tatt utenfor tolvmilsgrensen med trålredskap. Det har i perioden 2017-2020 blitt fisket mellom 10 000-13 000 tonn årlig. I 2021 ble det fisket et vesentlig lavere kvantum sammenlignet med tidligere år, med en samlet fangst på om lag 5 700 tonn hestmakrell. Så langt i 2022 har det blitt landet 3 697 tonn. Det var en økning i fangstene i kystnære strøk fra om lag 1 800 tonn i 2017 til i overkant av 3 000 tonn i årene 2019 og 2020. I kystnære strøk fiskes det med not.

Figur 5: Fangst av hestmakrell fordelt på kyst og hav i 2017-2022

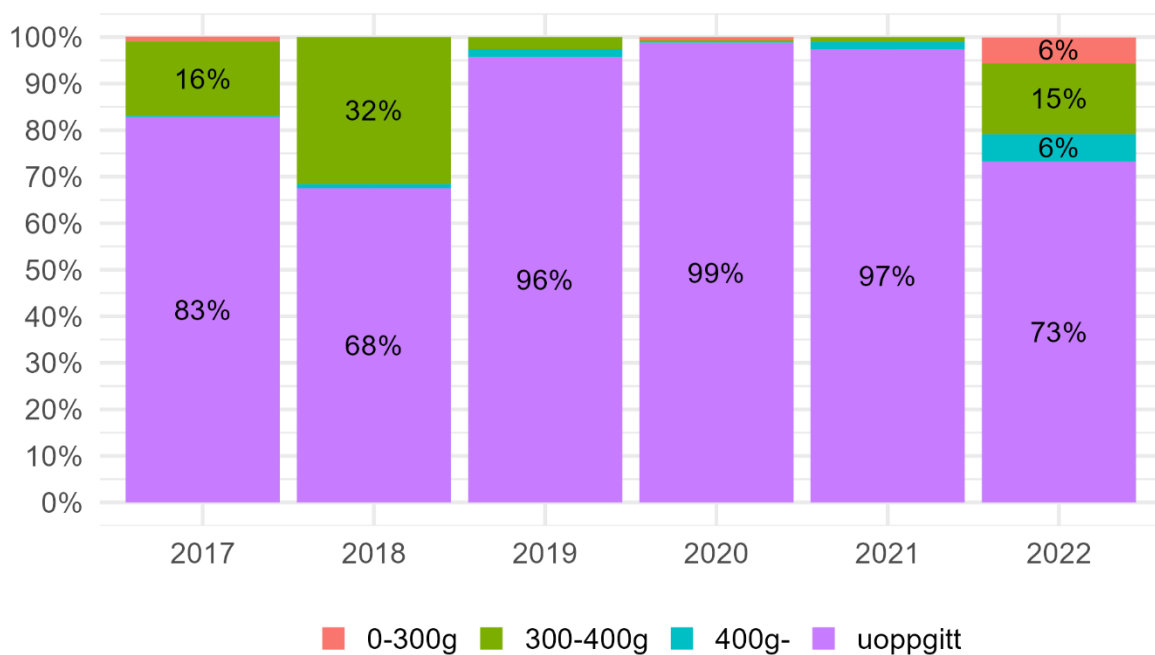
Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 2022-10-07

Norges Fiskarlag har tidligere vist til at størrelsen på hestmakrellen fisket i fjordene er stor (over 450 gram), noe Norges Fiskarlag mente indikerte at det ikke var en egen bestand.

Ifølge forskrift 6. mai 2014 nr. 607 om landings- og sluttseddel (landingsforskriften) § 11 første ledd og § 13 tredje ledd stilles det krav til korrekt størrelsessammensetning på seddel. Med størrelsessammensetning menes fiskens faktiske størrelse fordelt på art ved landing og / eller omsetning fordelt på kategorier som gir et tilstrekkelig bilde av fordelingen mellom ulike størrelsesgrupper. Dette er nyttig kunnskapsgrunnlag som kan være en faktor som beskriver likheter/ forskjeller mellom fangst av hestmakrell fisket kystnært eller utenfor tolvmilsgrensen.

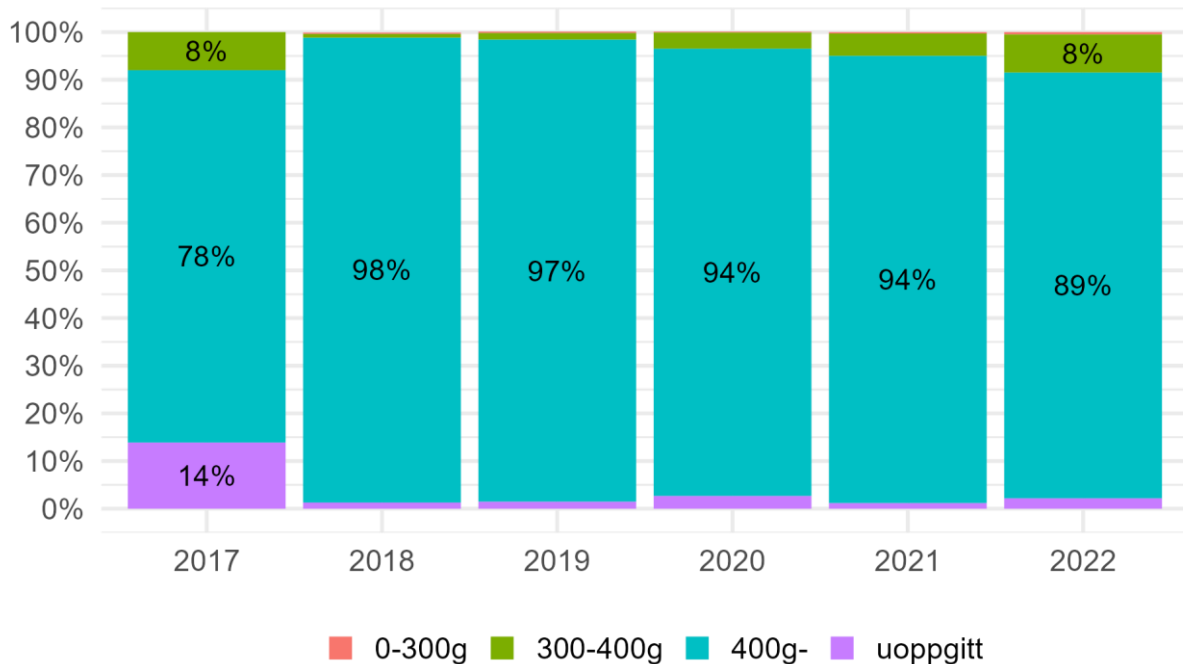
Figur 6 og 7 viser fangst av hestmakrell for perioden 2017-2022 fordelt på ulike størrelsesgrupper for henholdsvis kyst og hav. For fangstene som er fisket utenfor tolvmilsgrensen mangler det i stor grad opplysninger om størrelsesfordelingen. For fangster som er fisket kystnært i 2017 er det oppgitt at i 78 % av fangstene var gjennomsnittsstørrelsen på hestmakrellen mellom 400-900 gram. For årene 2018-2022 har over 94 % av fangstene en gjennomsnittsstørrelse mellom 400-900 gram. Disse tallene underbygger at det er relativt stor hestmakrell som blir fisket kystnært. Samtidig bidrar manglende størrelsesgrupperinger for fangster utenfor tolvmilsgrensen til at sammenligningen av fangster tatt kystnært og til havs blir vanskelig.

Figur 6: Hav – andel fangst av hestmakrell fordelt på størrelsesgrupper

Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 2022-10-10

Figur 7: Kyst – andel fangst av hestmakrell fordelt på størrelsesgrupper

Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister per 2022-10-10

Tallene viser at det ikke oppgis tilstrekkelig detaljerte opplysninger om fangstens størrelsessammensetning ved landing og omsetning. I henhold til landingsforskriften § 11 skal størrelsessammensetning oppgis på seddel. Dette er et generelt krav for alle landinger. Det er ikke tilstrekkelig å oppgi gjennomsnittet av fangstens størrelse. Norges Sildesalgslag er forpliktet til å følge opp dette og legge til rette for en korrekt registrering av fangsten. Ovennevnte fremstilling viser at opplysninger om størrelsessammensetning av fangster ikke bare er viktig i kontrollsammenheng, men også et viktig kunnskapsgrunnlag for forvaltning av fiskebestander.

5. FORSLAG TIL REGULERING AV FISKET ETTER HESTMAKRELL I 2023

Reguleringen av fisket etter hestmakrell har tidligere i hovedsak bestått av en totalkvote som skal begrense det totale norske fisket. Hittil har det ikke vært behov for en nasjonal fordeling av kvoten ettersom den fastsatte totalkvoten ikke har begrenset fartøyenes fiske.

Når det gjelder reguleringen av fisket etter hestmakrell i 2023 vil tilnærmingen bli annerledes enn tidligere år. Rådet fra ICES innebærer at det ikke er grunnlag for å fastsette en norsk kvote i 2023. Etter direktoratets oppfatning bør reguleringen derfor legge opp til at uttaket av hestmakrell begrenses til et minimum. Dette innebærer at det fastsettes et generelt forbud mot å fiske direkte etter hestmakrell i 2023. Det er imidlertid ikke hensiktsmessig å fastsette reguleringer i dette fisket som er til hinder for gjennomføringen av andre fiskerier. Reguleringen bør derfor legge til rette for at hestmakrell kan fiskes som bifangst i fisket etter andre arter.

Norske fartøys fangster av hestmakrell har vært på et lavt nivå de siste årene. Inneværende år er det kun fisket ca. 3 700 tonn til tross for fritt fiske under en totalkvote på 30 584 tonn. Konsekvensene av reguleringsforslaget vil derfor være moderate.

Fiskeridirektøren foreslår at det ikke fastsettes en norsk kvote på hestmakrell i 2023.

Fiskeridirektøren foreslår at det fastsettes et generelt forbud mot å fiske direkte etter hestmakrell i 2023.

Fiskeridirektøren foreslår at det skal være tillatt med bifangst av hestmakrell i fisket etter andre arter.